

Na osnovu čl. 117 i 118 Poslovnika Skupštine Prijestonice Cetinje („Sl.list CG-opštinski propisi“ br. 21/11), Skupština Prijestonice Cetinje, na sjednici održanoj dana 28.06.2018.godine, razmatrajući Informaciju o stanju poljoprivrede na području Prijestonice Cetinje za 2017.godinu donijela je

Z A K L J U Č A K

o prihvatanju Informacije o stanju poljoprivrede na području Prijestonice Cetinje za 2017.godinu

1. Prihvata se Informacija o stanju poljoprivrede na području Prijestonice Cetinje za 2017.godinu .
2. Ovaj Zaključak objaviće se u „Službenom listu Crne Gore-opštinski propisi“.

Broj: 01-030/18- 459
Cetinje, 28.06.2018. godine

Skupština Prijestonice Cetinje

PREDSJEDNICA
Maja Četković

INFORMACIJA

O STANJU POLJOPRIVREDE NA PODRUČJU PRIJESTONICE CETINJE ZA 2017. GODINU

Razvoj poljoprivrede naše opštine, uslovljen je klimatskim uslovima, pedološkim sastavom tla i konfiguracijom terena, sa malim oranima i površinama, koje su uglavnom smještene u kraškim poljima i uvalama. I pored toga što su oskudne oranice ne površine poljoprivredna proizvodnja je raznovrsna.

Tako je u južnom dijelu - Rije kojim nahijem zastupljeno vinogradarstvo, voćarstvo, povrtlarstvo, pčelarstvo i ribarstvo, a u sjevernom dijelu proizvodnja suhomesnatih proizvoda, stočarstvo i pčelarstvo. Tako se može reći da je naša poljoprivreda u znatnoj mjeri spoj tradicije i modernog. U većem obimu proizvodnja se još uvijek odvija na sasvim tradicionalan način, te stoga su i rezultati sa tom odrednicom. Niska ulaganja u opremanje, prije svega mineralnih ubriva i sredstava za zaštitu bilja, zastarjela mehanizacija, rezultiraju i nižim prinosima po jedinici proizvodnje u biljnoj, pa onda i u stočarskoj proizvodnji.

Ipak, sve su snažniji prodori savremenog načina organizovanja proizvodnje hrane kako na poljoprivrednim gazdinstvima, a posebno u preradi u stočarskoj industriji. Tako je razvoj industrije mesnih prerada evinam dinamičan, sa značajnim ulaganjima u izgradnju savremenih objekata i nabavku savremene opreme za odvajanje i preradu mesa. U sektoru mljekarstva, tako se, pojavljuju se farmeri koji ulažu u adaptaciju stajskih objekata i odgovarajuće opreme, kao i nabavku rasnih grla.

Ovo stočarstvo su grane u kojima se proizvodnja u najvećem stepenu odvija na tradicionalan način.

Prema podacima iz Centralnog registra i elektronske baze podataka koji su u nadležnosti Uprave za bezbjednost hrane, veterinarstva i fitosanitarne poslove u predhodne 4 godine, može se konstatovati blagi porast krupne stoke (goveda), kao i oscilacije u broju grla sitnih preživara (ovaca i koza).

Godina	Br. gazdinstava na kojima se uzgajaju goveda (drže)	Br. goveda	Br. gazdinstava na kojima se drže ovce i koze	Br. ovaca	Br. koza
2014	346	1332	48	1049	951
2015	366	1407	85	2079	2055
2016	337	1481	98	4311	3237
2017	370	1516	97	3790	2649

Na 109 gazdinstava uzgaja se 849 svinja (sve svinje su za sezonski tov).

Jedna od karakteristika tradicionalne poljoprivrede jeste i veća zastupljenost starijih domaćinstava u obavljanju brojnih poslova na gazdinstvu. Tako se, znatan je broj penzionera i hobista koji se bave poljoprivredom - vinogradarstvom i pčelarstvom.

Modernizacija primarne poljoprivrede i preradi u stočarskoj industriji - prije svega je rezultat podsticajnih mjera kao i realizacije međunarodnih projekata (MIDAS i IPARD).

Veoma važan dio crnogorskog sektora za preradu mesa je proizvodnja pršute od pretežno uvezenog svinjskog mesa, koje se dimi i suši. Sem pršute, na teritoriji naše opštine proizvode se i drugi suhomesnati proizvodi - pečurice, panceta i vrat, a tako se i dimljeno ovčje i kozje meso - kastradina.

Od pojedinih grana primarne poljoprivrede stočarstvo ima najveći značaj, a posebno što se putem gajenja preživara iskorišćavaju manje produktivne površine (pašnjaci i livade). Dominira uzgoj goveda, ovaca i koza, dok je uzgoj svinja i živine slabije razvijen.

Vinogradarstvo i pčelarstvo su veoma perspektivne poljoprivredne grane naše opštine. Prisutan je rast površina pod vinogradima, kao rezultat mjera finansijske podrške za sadnju novih vinograda i adaptaciju i opremanje vinarija. Tako se i razvoj vinskih puteva je pomogao proizvođačima vina, da se povežu sa potrošačima, što je prepoznato kao dobra turistička ponuda.

Gajenje pčela, proizvodnja meda kao i drugih pčelinih proizvoda je atraktivno pa i unosno zanimanje, pogotovo ako se ima u vidu bogatstvo florističkog sastava i pčelinih pašna na teritoriji

Cetinja. P elari su dobro organizovani kroz P elarsko društvo Cetinje koje broji 105 članova sa oko 3057 p elinjih društava.

Resorno ministarstvo je organizovalo studijsko putovanje za Istanbul na kome su bila prisutna 2 p elara iz naše opštine, a tako e zajedno sa Prijesticom pomoglo u organizaciji p elarske manifestacije "Mirs lipa i meda".

Treba ista i da je ova godina bila izrazito nepovoljna za poljoprivredne proizvoda e. Mrazevi tokom aprila mjeseca uticali su na izmrzavanje vinove loze, vo njaka i ranog povr a, dugo sušno ljeto je dodatno uticalo na smanjenje prinosa navedenih kultura, kao i smanjenje prinosa meda i krmnog bilja. Kao posljedica suše i požara ugrožena su staništa pojedinih divljih vrsta. Tako je ove godine iz navedenih razloga došlo do toga da su medvjedi, ina e zakonom zašti ena divlja , silazili u pojedina sela u potrazi za hranom (medom) i napadali p elinjake, pri emu su lomili košnice i uništavali p elinja društva.

PODRŠKA MINISTARSTVA POLJOPRIVREDE I RURALNOG RAZVOJA

****Sektor poljoprivrede (85.924,36€).***

Tokom 2017.godine poljoprivrednim proizvoda ima sa teritorije Prijesticice Cetinje je kroz nacionalne mjere podrške ispla eno 85.924,36€

Podrška je po sektorima raspore ena na slede i na in:

Sto arstvo (70.314,56 €)

U 2017.godini za razvojne premije u sto arstvu za priplodne krave, ovce i koze ispla ena je premija u iznosu od 40.508,00€ za 48 korisnika.

Po programu unapre enja sto arstva za vješta ko osjemenjavanje krava podrška je iznosila 980,00€

Za Program podrške unapre ivanja kvaliteta priplodnih grla u sto arstvu (odre ivanje službenih lica za navedenu mjeru, obilazak terena, odabir priplodnih grla) licencirano je 31 grlo pastuva i 21 grlo bikova, a podrška je iznosila 6.240,00€

U ovoj godini za osam mjeseci otkupljeno je i prera eno ukupno 282.332 litara mlijeka, a premirano 22.586,56€

P elarstvo(4.319,00 €)

Tokom 2017.godine podrška p elarima je iznosila 4.319,00€

Biljna proizvodnja(7.250,80 €)

Direkna pla anja u biljnoj proizvodnji.

Pravo na podršku su iskoristila dva proizvoda a u iznosu od 1.045,80€ Ukupno je prijavljena površina od 5,81ha pod vinogradom.

Vo arstvo

Po osnovu Javnog poziva za vo arstvo za teku u godinu, podršku je ostvario jedan proizvoda u iznosu od 4.800,00€na ime podizanja zasada maline na podršini od 1,2 ha.

Vinogradarstvo

Po osnovu Javnog poziva za vinogradarstvo za 2017.godinu, podržan je jedan proizvoda za nabavku opreme za proizvodnju vina iznosom od 660,00€

Ljekovito bilje

Za zasnivanje zasada ljekovitog bilja na površini od 0,3 ha podršku je ostvario jedan proizvoda u iznosu od 745,00€

Politika kvaliteta(4.040,00 €)

U okviru unapre ivanja kvaliteta proizvoda, za proizvoda e opštine Cetinje opredijeljeno je 4.040,00€

****RURALNI RAZVOJ (30.229,06€)***

Unapre enje sto nog fonda - podržan projekat nabavke junica u iznosu od 14.490,00€

Unapre enje kvaliteta mlijeka - podržan jedan projekat nabavka muzilice u iznosu od 266,10€

Održivo koriš enje planinskih pašnjaka podržano 4 korisnika za izdig stoke na katun u iznosu od 994,00€

Podrška za nabavku mehanizacije - podržana nabavka mehanizacije u iznosu 4.489,84€

Podrška pokretanju poslovanja mladih poljoprivrednika - podržan projekat jednog mladog poljoprivrednika u iznosu od 9.989,12€

***IPARD LIKE 2 Javni poziv (88.685,00€)**

Poziv za IPARD like 2 dodijelu grant sredstava objavljan u martu 2016.godine, a korisnici poziva su bili subjekti u poslovanju hranom registrovani u nacionalnim registrima, a koji su bili predmet kategorizacije, i to iz sektora hrane životinjskog porijekla (mlijeko, meso, ribarstvo i akvakultura, itd) i iz sektora hrane biljnog porijekla koji se bave preradom i pakovanjem primarnih poljoprivrednih proizvoda, kao što su: prerada i pakovanje vo a, povr a, gljiva, aromati nog i ljekovitog bilja, maslinovog ulja i vina.

U okviru ovog Javnog poziva u opštini Cetinje do sada je realizovana jedna investicija. Ukupna vrijednost investicije iznosi 211.070,30€ (sa PDV-om), 177.370,00€ (bez PDV-a) dok iznos podrške iznosi 88.685,00€ Ova investicija je iz sektora prerade mesa i odnosila se na nabavku opreme.

* Program stara kih naknada - obezbje uje se za jednog supružnika, ukoliko živi na selu i bavi se poljoprivredom za svoje potrebe, pri emu ni jedan od supružnika nema nikakva druga nov ana primanja.

Nosiocu porodi nog poljoprivrednog doma instva pripada pravo na stara ku naknadu, ako je stariji od 65 godina (muškarac), odnosno (60 godina žena). Visina stara ke naknade utvr uje se u visini 50% najniže penzije u Crnoj Gori, a sredstva se obezbje uju u Agrobudžetu. Na teritoriji naše opštine imamo 25 korisnika.

Registri

* U Registar osiguranika poljoprivrednika upisano je 64 lica (podaci sa sajta Ministarstva od 10.03.2017.godine),

* U Registar Poljoprivrednih gazdinstava upisano je 67 poljoprivrednih gazdinstava (od ega 65 su u kategoriji porodi nih poljoprivrednih gazdinstva, dok su 2 gazdinstva u kategoriji pravnih lica).

Na porodi nim gazdinstvima na poslovima poljoprivrede angažovano je 168 lica, a u dva registrovana pravna lica ukupno 64 zaposlena radnika.

* U skladu sa Zakonom o vinu ("Sl.list CG", br. 41/16) i odredbama Pravilnika o sadržaju i na inu vo enja vinogradarskog registra ("Sl.list CG", br. 63/16) u Vinogradarski registar, a iji se vinogradi /ili vinarije nalaze u našoj opštini, upisano je 5 proizvo a a.

* U Registar alkoholnih pi a upisana su 2 proizvo a a jakih alkoholnih pi a.

* U Registre koji se vode kod Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove upisana su:

- 21 objekat za preradu mesa,
- 1 klanica,
- 3 objekta za skladištenje mesa,
- 5 objekata za preradu mlijeka,
- 3 objekta za pakovanje mesa,
- proizvodnja i sakupljanje konzumnih jaja upisana su 5 subjekata,
- proizvodnja meda i p elinjih proizvoda uklju uju i sakupljanje i pakovanje u objektu p elara upisano je 40 subjekata,
- 2 objekta za tov pili a,
- uzgoj proizvoda ribarstva u uzgajilaštima 1 objekat,
- 2 objekta za djelatnost proizvodnja i sakupljanje sirovog mlijeka na gazdinstvu.

PREDLOG MJERA RURALNOG RAZVOJA

U cilju razvoja poljoprivrede potrebna je podrška poljoprivrednim gazdinstvima u modernizaciju tehnologije, podizanju kvaliteta proizvoda, pomo za zajedni ko nastupanje malih prera iva a na tržištu. Ulaganja u poljoprivredu imala bi za cilj pove anja iskoriš enosti poljoprivrednih resursa kao i pove anje broja zaposlenih u poljoprivredi.

* *Podrška razvoju infrastrukture - izgradnja lokalnih puteva, panela za solarnu energiju, bistijerni.*

* *Podrška za nabavku mehanizacije, priklju aka i opreme u funkciji primarne proizvodnje.*

- * *Podrška razvoju turizma u ruralnim područjima na poljoprivrednim gazdinstvima.*
- * *Podrška organskoj proizvodnji.*
- * *Podsticaje za očuvanje autohtonih rasa stoke i biljnih vrsta.*
- * *Podrška unapređenju stočnog fonda.*
- * *Podrška razvoju vinogradarstva i vinarstva.*
- * *Promocija poljoprivrednih proizvoda, edukacija poljoprivrednih proizvođača.*
- * *Pomoć korisnicima staračke naknade.*

Ulaganje u poljoprivredu istovremeno znači i ulaganje u ruralni razvoj, kako bi se sačuvala seoska područja od napuštanja njihovog stanovništva. Poljoprivreda je osnov za razvoj prehrambene industrije i drugih sektora (opreme, mehanizacije, ambalaže i sl.). Korištenjem površina raspoloživih livada i pašnjaka koje se gotovo i ne koriste, može se uz relativno male inpute stvoriti značajna vrijednost. Mogućnost vlastite proizvodnje hrane na gazdinstvu smanjuje socijalne tenzije, a istovremeno se doprinosi borbi protiv siromaštva na seoskom području. Također, je značajna komplementarnost poljoprivrede sa turizmom kroz ponudu visokokvalitetnih domaćih proizvoda.

SEKRETARIJAT ZA FINANSIJE I EKONOMSKI RAZVOJ

V.D. SEKRETARKA,

Branka Radović, dipl. ecc